

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Gesto: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILLO SLOV. KATOL. DEL AVSTA V AMERIKI IN URADNO GLASILLO DRUŽBE SV. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI;
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVEN KE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

ŠTEV. (NO.) 220.

CHICAGO, ILL., SREDA, 13. NOVEMBRA — WEDNESDAY, NOVEMBER 13, 1935

Najstarejši
in najbolj
vrljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

LETNIK (VOL.) XLIV

Predsednik stavi Ameriko za vzgled - Kino-japonski spor

V gorovu, ki ga je imel na dan premirja, predsednik žigosal sovraštvo, ki vlada danes med narodi. — Amerika vrši vodilno vlogo pri pospeševanju miru. — Vzgled daje svetu, kako se mirno poravnajo spori.

Washington, D. C. — V krasnem govoru, ki ga je imel na dan premirja, 11. nov. je predsednik Roosevelt opozarjal na strahovito nevarnost, katera visi nad svetom danes, 17 let potem, ko se je končalo krvavo klanje, obenem pa stavljal celiemu svetu za vzgled Ameriko in njeno miroljubnost ter prijateljski način, s katerim uravnavata svoje odnosa sosednjimi državami.

Na tisoče ljudstva je poslušalo predsednika, ko je govoril na Arlington narodnem pokopališču in povedal, da bo Amerika vedno skušala s svojim delom in svojim vzgledom pospeševati mir med narodi.

"Glavni namen našega naroda," je dejal govornik, "je prizadevanje, da se izogne vojnem zapletljajem. Pretežna večina ameriškega ljudstva izvzemski malega števila tistih, kateri polagajo večjo važnost na časni, sebični dobiček kar na svetovni mir, se z vsem strinja s politiko naše vlade pri pospeševanju miru in odpravi vojn. Zato smo tudi vedno z doslednostjo obdravali vsak korak, da se preprečijo vzroki vojne, in obsojali vsak čin agresivnosti. V vsakem važnem poizkusu omejitve ali znižanja orožja smo ali vršili vodilno vlogo ali pa vsaj storili svoj del. Naše delo je tudi, da razkrinkamo igraje z besedami in nazovemo vsak oborožen vpad z besedo 'vojna.'

"Dasi pa je bilo naše delo jasno in stanovitno," je predsednik nadaljeval, "vendar moramo z razočaranjem in žalostjo potrditi, da svet v tem oziru ni dosti pridobil. Nevarnosti, ki vise nad bodočnostjo človeštva v splošnem, so večje za svet in potom tega tudi za nas, kakor pa nevarnosti, katerim je izpostavljeno samo ljudstvo Zed. držav. Sovraštvo med narodi se nadaljuje; oboroževanje narašča; častihlepnost in grabežljivost, ki moti svetovni mir, stope na vodilnem mestu. Najbolj resno pa je to, ker izginja zaupanje v svetost mednarodnih pogodb."

"V mnogem oziru daje ameriško ljudstvo vzgled ostalemu svetu, zlasti pa v načinu, kako se morejo odstraniti ali znižati zapreke za prijateljske odnose." Za primer je postavil predsednik odnose med Zed. državami in Kanado. Dasi ti dve veliki deželi mejite druga na drugo, vendar je v zadnjih sto letih vladalo med njima pravo iskreno prijateljstvo, kajti zavedata se ta dva naroda, da sta zvezana med seboj z raznimi ekonomskimi in trgovskimi potrebami, in na tak način pridobita oba v materialnem dobičku.

Ob tej prilici je objavil predsednik, da se je zadnje dni med njim in kanadskim min. predsednikom dosegel poseben sporazum, ki bo preprečil vsak spor in bo tako

MUSSOLINI GROZI VSEM

Povedarja, da je Italija pripravljena za vsak spopad.

Rim, Italija. — Italija je pripravljena, da se spoprije z vsakomur, ki ima korajzo, je zagrmel diktator Mussolini v ponедeljek v svojem govoru, ki ga je imel ob prilikih kraljevega 66. rojstnega dne. Omenjeno grožnjo je izrazil po sijajnih paradah, ki jih je predrelo pred njim kakih 35,000 mož. 'Sile, ki ste jih videli danes,' je zarohnel grmovnik, "v vsem njih orožju, zlasti pa v njih duhu, so pripravljene, da branijo interes Italije v Evropi, Afriki ali pa kjerkoli drugje."

PETORČKI PRIDEJO V SLIKE

Toronto, Ont. — Pet Dionne deklic, petorčkov pride na filmske slike. Minister za zdravstvo, ki je varuh nad petorčki, je dal dovoljenje za posebno pogodbo z neko filmsko družbo. Denar, ki bo prišel iz dohodka tega filma, se bo dolal k dosedanjemu skladu petorčkov, ki že zdaj znaša \$200,000.

SOVJETI USMRTILI TURŠKEGA SVEČENIKA

Taškent, Rusija. — Pod obdolžno, da je snaval zaroto za "sveto vojno" proti sovjetu, je bil obojen na smrt mohamedanski svečenik Abdul Muratliev s tremi drugimi moškimi kot njegovimi pomočniki.

ZATVORITEV MEDNARODNE RAZSTAVE

San Diego, Cal. — Na praznik premirja, 11. novembra, je bila tukajšnja mednarodna razstava zadnjikrat otvorjena. Zaprtja bo zdaj za dva meseca, namreč do 15. januarja, ko se znova otvorí. Tekom letosne sezone je okrog pet milijonov posetnikov plačalo vstopnino.

NEZADOVOLJNOST KAZNJIVA V NEMČIJI

Berlin, Nemčija. — Kar nazijska vlada odredi, mora nemško prebivalstvo z zadovoljstvom in brez godnjanja sprejeti, kajti pritožba itak nič ne pomaga, poleg tega je pa še celo, nevarnost zapora. Tako je bilo aretiranih zadnje dni več oseb, ker so napravile kako opazko zaradi sedanjega pomanjkanja masti in masla in zaradi vladnih odredb glede tega. Obtoženci bodo tekoma tega tedna postavljeni pred sodišče.

služil v dobrobit obema narodoma. Ta sporazum je dober vzgled za druge države, da se more mirnim potom doseči poravnava vsakega nesporazumljiva, ne da bi bilo treba poseti po orožju.

DOSEG NOVIH VIŠIN

Letalca dosegla zračno višino 15 milj.

Washington, D. C. — Dvadrzna ameriška vojaška letalca sta se v ponedeljek zjutraj dvignila v zrak z balonom, ki je največji, kar se jih je doseglo še uporabljalo v ta namen. Letalca, namreč A. W. Stevens in O. A. Anderson, sta se pred dvigom, ki se je izvršil s taboriča blizu mesta Rapid City, S. D., izrazila, da je bil njun namen, dosegči višino 15 milj. Pristala sta isti dan zvezcer in merilo kaže, da se je balon dvignil do višine 74,000 čevljev, s čimer je dosežen svetovni rekord.

ZAGONETEN UMOR DEKLETA

Mount Rainier, Md. — Policiji se doslej še ni posrečilo pojasniti umora, ki se je izvršil v ponedeljek preteklega tedna, kamenite in cementirane utrdbi, kar je znomenje, da pričakuje abesijskega protinapada.

Pariz, Francija. — Tukajšnjo državo je letošnji dan premirja našel notranje razdrapano in razdrojeno ter tako koreko na robu civilne vojne. Vojni veterani sami so namreč razdeljeni na tri stranke, ki so se dan prej med seboj dejansko spoprijele.

Moskva, Rusija. — Med sovjetsko republiko in Turčijo se se obnovili prijateljski odnosi, ko se je preteklo nedeljo podaljšal za deset let sporazum prijateljstva in neutralnosti, sklenjen v letu 1925, in istočasno mornariška pogodba iz leta 1931.

VELIKANSKI MOST V JUGOSLAVIJI

Belgrad, Jugoslavija. — Preteklo nedeljo se je izvršila slovenska otvoritev novega mostu preko Donave, kateri veže Belgrad z mestom Pančevo. Otvoriti je prisostvoval princ-regent Pavel in drugi člani vlad. Most je dolg 5000 čevljev in je eden največjih v Evropi. Graditi se je pričel leta 1928 in stroški zanj znašajo nad osem milijonov dolarjev. Potom tega mostu se bo znatno skrajšala železniška zveza z Rumunijo.

SIRITE AMER. SLOVENCA

PRIJAVITEV NOVOROJENCEV

Chicago, Ill. — Tukajšnji zdravstveni urad opozarja starše novorojenih otrok na zakon, ki določa prijavo otrok. Tekom desetih dni po rojstvu mora biti vsak novorojeni otrok prijavljen na zdravstveni urad v mestni hiši; to je delo zdravnika, oziroma babice, vendar pa naj materje pažijo, da bo to v resnicu tudi izvršeno. Zdravstveni urad namreč pošlje materi potrdilo o registraciji. Ako bi tega ne prejela, naj piše na zdravstveni urad, sobja 707, mestni hiša, in navede ime otroka, dan in mesto rojstva ter ime zdravnika, oziroma babice.

KRIŽEM SVETA

Makale, Abesinijska. — Italijansko vojaščvo gradilo tukajšnjega mesta, ki ga

pojasniti umora, ki se je izvršil v ponedeljek preteklega tedna, kamenite in cementirane utrdbi, kar je znomenje, da pričakuje abesijskega protinapada.

Pariz, Francija. — Tukajšnjo državo je letošnji dan premirja našel notranje razdrapano in razdrojeno ter tako koreko na robu civilne vojne. Vojni veterani sami so namreč razdeljeni na tri stranke, ki so se dan prej med seboj dejansko spoprijele.

Moskva, Rusija. — Med sovjetsko republiko in Turčijo se se obnovili prijateljski odnosi, ko se je preteklo nedeljo podaljšal za deset let sporazum prijateljstva in neutralnosti, sklenjen v letu 1925, in istočasno mornariška pogodba iz leta 1931.

DVELETNI MOŽAKAR PUŠI CIGARE

Danbury, Conn. — Eugene D. Lounsherry je svojevrsten otrok, oziroma, bolje rečeno, njegova mati je svojevrstna mati. Fantek je dopolnil dve leti starosti in popusi vsak dan po štiri cigare. Dočim mu odlasti zaupajo cigare, mu ne zaupajo ognja, in tako mu vedno njegova mati sama privze cigaro.

ZRAČNI ORJAK NA PREIZKUSNI VOŽNJI

AMERIKANSKI SLOVENEC

Priči in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevnih po praznikih.

Izdaja in tiska:

EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četr leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četr leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlanji na uredništvo vsak dan in po pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega popoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Komu bodo sankcije v korist?

Ženevska pogajanja tekov v svojem normalnem redu. Preden je prišlo do odkritih sovražnosti v Abesiniji, smo imeli odbor trojice in odbor petorice, danes pa imamo odbor dvanaestorice, ki mu stojita na strani dva pododbora, katerih članstvo sestavlja države uvoznice, oziroma države izvoznice. Ko to ugotavljamo, ne mislimo na ironijo, marveč na velike težave, med katerimi se v Društvu narodov dalo doseči kaki složni sklepi za kolektivne korake. Ženevski instrument za tako resne trenutke, kakor je današnji, še nima podrobno izdelanega postopka, saj vidimo, da že samo načelo sankcij tolmačijo razne države na zelo različne načine. Sedanji položaj bi zahteval že popolnoma trdnih smernic, po katerih bi bilo zajamčeno nekako avtomatično kolektivno postopanje.

Ženeva trpi na tem, da za obravnavanje abesinskega slučaja še ni bilo precedenčnega primera, v teku katerega bi se bil izkristaliziral učinkovit postopek. Zato se je sankcijski odbor znašel pred strahovitim problemom, ki posega globoko v zamotani kompleks svetovne gospodarske povezanosti. Sankeje proti Italiji se ne dade izvesti, ne da bi bilo občutno prizadeto tudi gospodarstvo drugih držav, predvsem italijanskih sosedov. V zavesti teh neprijetnosti se sklicuje sankcijski odbor na moralno dolžnost vseh članic Društva narodov, češ, da gre v danem primeru za to, da se očeva svetovni mir in da mora v dosegu tega visokega cilja vsaka članica prispevati iz izvestnimi žrtvami. Skupna korist da je pri tem tako velika, da bi nobena država ne smela oklevati in se strašiti žrtev.

To je nesporno globoka resnica in gotovo ni na svetu države, ki ne bi bila pripravljena pretrpeti znatne žrtve za ohranitev miru; vendar pa moramo razlikovati žrtev, ki bi jih stroga izvedba sankcij naložila posameznim članicam Društva narodov. Ženeva sama je to že vzela v obzir, ko je napravila dva pododbora, sestoječa iz italijanskih izvoznikov. Pri današnjem gospodarskem položaju ona država, ki je navezana na izvoz iz Italije, praktično ne prima nikake žrteve, ker si svoje potrebe lahko krije kjer koli. Popolnoma druga pa je stvar za države, ki štejejo Italijo doslej med svoje kupce in odjemalce. Slednjim bo težko najti primerna tržišča, ki bi nadomestila izpadek izvoza v Italijo. Tako stojimo pred dejstvom, da bi glavnodel, morda celo pretežni del žrtev odpadel na države ki jim je izvoz v Italijo res življenskega pomena. Ženevski odbori se že pridno bavijo s tem problemom in se nikakor ne zapirajo jasnemu spoznanju, da je treba tem oškodovanim državam preskrbeti nadomestila. Kakor pa vidimo iz apela, bo treba vkljub temu še gospodarskih žrtev in po dosedanjih izkustvih se vsiljuje bojazen, da bo marsikdo moral nositi neprimerno težje breme, ako se bodo napovedane sankcije res strog izvrševale.

Ako delimo ženevske države čisto mehanično na italijanske izvoznike, oziroma uvoznike ter smatramo, da morata ti dve skupini pač biti pripravljeni na večje ali manj-

še žrtve za skupno dragocenost, ohranitev miru, bi bilo to zelo krivično in marsikatera država bi prišla do prepričanja, da je ženevsko društvo tipična societas leonina, v kateri nekateri žanjejo samo dobičke, drugi pa nosijo samo bremena. Čisto logično je zato, da pregledamo zadevo abesinskega pohoda tudi z drugih strani. Predvsem se moramo vprašati, kdo bi imel še posebno korist od tega, ako bi bila Italija po sankcijah prisiljena, da prekine svoj pohod. Mislimo posebno politično in gospodarsko kolonialno korist. Če stvar pretehtamo s tega vidika, potem bi bilo pač na dlani, da države, ki se jih afriške kolonialne zadeve ne tičejo niti posredno niti neposredno, niso dolžne doprinašati nikakršnih materialnih žrtev v ta namen.

Pri sankcijah gre za enoten nastop članov ženevskega društva proti kršilev obvez, izhajajočih iz pakta Društva narodov. V kolikor je bilo potrebno, se lahko reče, da se članice niso branile postaviti se za ugled društva in za veljavno mednarodnih obveznosti. Zato pa je umestno, da materialna bremena nosijo oni člani, ki bi imeli od uspeha sankcij tudi posebne koristi, kakršnih ostali člani ne bi bili deležni. To je tem lažje, ker je britanski imperij, ki se poslužuje Društva narodov v tako obsežni meri zoper svojega kolonialnega tekmeča, tudi v položaju, da prenese vse stroške skupne akcije. Saj je London iz prozornih nagibov razprostral čisto kolonialni spor pred delegati vsega sveta in zlasti Evropo vznemiril v njenem rahlem ravnotežju. Komur je toliko do miru, da zapleta v lokalne spore ves svet, bi moral nositi tudi vse stroške iz akcije, ki jo je uspeh bil na koncu concev pretežno v njegovem interesu.

RAZNE VESTI IZ PUEBLES

Pueblo, Colo.
Vedno več svežih grobov imamo. — Jamica tiba, kotiček miru; v tibi ni križa, težav, ne joku...

Zopet je ena odšla izmed naše srede in položili smo jo v tih grob. Ta je naša sestra Mrs. Mary Skubec, ki je umrla tako nepričakovano. Večer pred smrtno je še sama šla na karo, ko je odhajala v bolničko, da so jo pregledali z "X" žarki. Ko so jo pripeljali nazaj, se nič več ni prebudila. Pred tremi tedni je bila še v Leadville, za birmansko botro, pri Mr. in Mrs. Bernad, ki je vezala birmo eni njihovi hčeri. No in sedaj so pa že prišli na njen pogreb. — Doma je bila pokojna iz Slivnice pri Grosupljem. Njenega pogreba se med drugimi udeležili Mr. in Mrs. John Bernad in birmanka Rozi Bernad, ki je imela svojo botro samo tri tedne in sedaj že moli zanjo. Pokojna je bila tudi članica podružnice SZZ in so ji članice pravile prav lep pogreb. — Počivaj v miru draga sestra, soproga pa moje sožalje.

Mr. John Škul se je pri delu v jekleni industriji precej opekel, ko je tam nastala neka eksplozija. Upamo pa, in mu želimo, da bi skoro okreval. — Mrs. Mary Zdravje, je zjutraj hotela da se udeleži pogreba, pa ji je spodrsnilo in si je zlomila roko. Bilo je namreč to jutro precej ledeno. — Tako je, človeka čaka nesreča in nezgoda, da sam ne ve kdaj,

ne kje. Želimo jih, da se tudi ona kmalu pozdravi.

Kar se tiče dela, je sedaj nekoliko bolje, dasi jih je še vedno veliko, ki se nimajo dela. — Sneg nam je že dvakrat zapadel in kar hitro je pritisnila zima. — Dragi naročniki. Pratite že imam v zalogni jih lahko dobiti pri meni, kateri jih želi. — Prav lepo pozdrav vsem čitaljem širok Amerike in stare domovine.

J. M.

NOVICE OD SV. JURIJA

So. Chicago, Ill.
Kakor druge naselbine, se tudi naša odeva z obliko vsej. Napovedujejo, da pride k nam nadškof ljubljanski, Dr. G. Rožman. Pripravljamo se na vse pare, da sprejmemo velikega gosta v svoji sredi z največjim spoštovanjem.

Pride pa gospod nadškof k nam iz Waukegana za tri dni 18. 19 in 20. novembra. Pri nas bo imel 40 urno pobožnost na čast Najsv. Štefana. Vsak večer bo Prezvišeni sam vodil večerno pobožnost.

Tem potom prijazno vabim vse, da se udeležijo teh lepih domaćih slovesnosti, katerih doživeli več ne bodo. Ljubljanski vladika pride samo vsakih deset let v Ameriko. Izrabite prilikó, rojaki in pridite od vseh strani da počastimo visokoga gosta iz domovine.

Tiste dni bo tudi kazanje slik po Mr. Antonu Grdini iz Cleveland. In sicer bo kazal slike v cerkveni dvorani 19 zvečer ob osmi uri. Ta večer

zmenili, da gredo skupaj na lov na divje race. Vse je šlo dobro

in po sreči, dokler niso prišli do

ovire in je bilo treba čez žično

imamo tudi slovesno akademijo v počast svojemu gostu Dr. G. Rožmanu. Pridite si ogledat lepe slike, o katerih toliko pišejo in toliko govorijo, kako so lepe in kako jasno kažejo lepoto slovenske domovine.

Ta večer se bo oddal bazarški dobitek in prosili bomo gospoda nadškofa samega, da izberi srečno številko. Kako vesele je bo to za tistega Slovence, ki bo letos srečo zadel. Pomagal mu bo do te sreče sam nadškof ljubljanski.

Še enkrat: prijazno vabljeni vse. Naj mi noben ne izostane, ker bo potem vsakemu žal, če se ne bo udeležil in bo zamudil to priliko.

Pred dnevi je umrla pionirka fare Mary Link in je bila prve dni novembra položena k večnemu počitku. Pokoj njeni duši.

Pontesrečil se je Jernej Kosec, stanovanec na 96. cesti in Ave. L. Zadet je bil od avtomobila in se je težko poškodoval. Leži v So. Chicago Hospital. Želimo mu skorajšnega okrevanja. P. Leo, župnik

VABILO NA SEJO

Chicago, Ill.

Članice Jugoslovanska žena št. 2, ste prav uljudno vabljeni, da se gotovo udeležite naše seje, katera se vrši v sredo 18. nov. ob pol osmi uri zvečer v navadnih prostorih. Na tej seji imamo veliko važnih reči za razrešiti glede naše pridrite. Vse pridite na sejo, da laglje kaj ukrenemo v korist kluba. — Pozdrav vsem.

Mary Kovacić, tajnica

KAJ NOVEGA NA STANDARDU IN OKOLICI

Standard, Ill.

Prav veselih novic nimam za poročati. Menda najveselejša novica je ta, da je začel premogovnik na Granville, obravljati s polno paro in je dosedaj zapošljen že do 350 mož in fantov,

ki si služijo z delom svojih vsakdanji kruh. Govori se pa, da bodo zaposli še nadaljnih 100 delavcev, kar je za naše razveljavljiva novica. Zlasti mladina je tega vesela in to veselje tudi na zunaj pokaže, kar vidimo da se vedno bolj mnoge poroke. Zadnjo nedeljo, 3. nov., je g. Peter Dilo, župnik cerkve Presv. Srca Jezusovega v Granville, Ill., oznanil ali oklical dva, ki želite stopiti v zakonski stan in sicer Frank Pasina, rodom Italijan in pa Angela Bregar, rodom Slovence. Oba sta bila rojena tukaj na Standardu in ima želimo veliko srečie in blagoslova v novem stanu.

Tragična nesreča, ki je pretrsla celo standardsko naselbino se je zgodila te dni in je zahtevala življene komaj 17 letnega mladeniča Andrew Remenjali. Strel je odjeknil, sibro so pa pogodile že omenjenega Andrewa Remenjala v vrat in roko takoj nesrečno, da je na mestu obležal mrtev. — Lahko si milši dragi bralec in bralca tega lista, kak strah in žalost so občutili starši nesrečnega mladeniča, ko so izvedeli za to pretresljivo novico. — Hudo so se prestrašili tovariši, ko so videli prijatelja haenkrat obležati mrtvega, kateri je komaj trenutek prej še veselo z njimi govoril. Vsi obupani so stekli do bližnje

farme po pomoč, a od strahu niti govoriti niso mogli, dokler jim farmar ni prinesel in dal piti nekoliko vode, šele nato so mogli povedati, kaj se je zgodilo. Poklicali so koronerja dr. Hartmana, ki je dal truplo po nesreči ustreljenega mladeniča prepeljati v pogrebni zavod v Granville. — Ne bom nadalje opisoval tega žalostnega in nesrečnega dogodka, ne žalosti staršev tako žalostno umrlega mladeniča, niti tuge njegovih

PA ŠE O DOMOVINI

P. Aleksander

Domovina — črna maša brez glorie. Brez zgodovine, brez imena, brez poznanstva, brez slave. Če govorim s tujcem, me bo vprašal: kje je Jugoslavija, pri Urugvaju in Venezueli? Zagaman tujec, ki ve toliko geografijo kakor žirafa v gozdu. Vedel bo, koliko tehta Dempsey in kolikor je kihnil tisti črnec, ki je zadnjikrat juda Baera premagal, za kaj pametnejšega ustvarjeni.

Kdor ima pa kaj soli v glavi, bo že dosti zvedel in vedel o naši domovini in njeni zgodovini in najbolj nespatenem se mi zdi človek, ki večno prinaša balkansko nazadnjstvo na krožniku, če, tri sto let ste za nam.

Vsa zapadna kultura naj se Bogu in Balkancem zahvali, da sploh še danes obstaja. O lahko se ti je kopati v napoju kulture in civilizacije, če imas stražnika pred vratmi, ki varuje hišo pred banditi. Zakaj se danes Srbi tako "zadaj", kakor se prera-di izražajo? Zato, ker so morali vsa stoletja svojega življenja posvetiti borbi proti Turkom. Ni bilo miru in ga ni bilo v njihova dežela je bila večna fronta. Zjutraj se je z ognjem križal, opoldne pri ognju kosi, zvečer je s puško spal. Branik zapadne civilizacije. Tako so nam vse narodne svetinje, kralji, predstavniki in nemški profesorji v gimnaziji pravili, zakaj bi tega mi sami ne priznali. Vsi drugi so se lepo izobraževali, v miru prevevali in živili svojemu življenju, umetnosti, literaturi, na-predka na vseh poljih, Srb si je moral z drugimi Balkanci vred spoti popravljati streho nad seboj in biti na straži proti kletemu turškemu sosedu, ki mu je vedno hiše žgal, polja puščalo in družinske člane pobijal. Lahko se ponašajo drugi, kako se znajo lepo podpisati, Srb baje

dveh prijateljev to si lahko vsak sam misli. V svari bi naj pa bil ta nesrečni dogodek mnogim, ki se tako brezskrbno odpravljajo na takih potih in pri tem vse premalo pazijo na orožje, ki ga imajo v rokah. — Pozdrav vsem bralecem Amer. Slovenca, kateremu želim obilo novih in stalnih naročnikov, ker je tako priljubljen, da nam prinaša toliko vsakovrstnih vesti in podčudnega berila.

Joseph Bregar, zast.

OBISKALI SO NAS

Zadnji petek so se zglasili v našem uradu in si ogledali tiskarno Mr. Ant. Toleni, s Tioga Wis, sin Tony, hči Angela in njen mož Joseph Jeras. — Zanimivo je Mr. A. Toleni pripovedoval, kako so pred 40 leti stavili A. S. v Toverju, Minn., ko je bil ist

Deklica z odprtimi očmi'

PIERRE L'ERMITE
Prevod iz francoškega izvirnika

Evo — barbatreški mlini na veter ... in tam daleč, glej, vidiš že la guerinierške!

Srečujejo mlade ljudi, ki jahajo na konjih ali na oslih ... dve deklici z okroglimi avbami paseta živino na robu zelenih jam...

Že so tu solarnice ... in ribiči, ki lovijo jegulje, hodijo bosih nog, vilice nosijo preko rame in nepogrešljivi koš v roki.

Tam doli pa se beli težak štirikotnik... otoska trdnjava s štirimi stolpi in dvema smodnišnicama ... dalje zvonik, ki z viško motri vso krajino pod seboj ... zvonik, ob cigar vznožju čaka "Zavetje"! ..

Avtu pušča na levi cestu v Lepine in proti devinskemu rtiču; šine po bliskovo čez most...

Še je oseka. Trebuje težkih bark za prevažanje soli je zarito v blato.

"Vozite zadaj ..." reče teta Cecilija šoferju ...

"Zakaj? ... vpraša Rolanda.

"Zakaj? ... Prav enostavno zato, ker nisem prav nič ponosna na svoj izlet in ker se moram nekoliko zbrati, preden morem sjet govoriti z ljudmi ..."

"Tetka, vsakdo se lahko zmoti..."

"Ampak — na tak način! .."

Voz se torej umakne z glavne ceste in potnici dospeta neopazeni do "Zavetja".

Filomela in Faraud čakata pri vhodu... Že desetkrat sta se v eni uri postavila tja; na vsak najmanjši šum sta prihitela ...

Teta Cecilija bruhne v jok...

Rolanda se smeje in solzi hkrati ...

Filomela ihti

Faraud laja kar mu da glas.

Pentaponu, ki čuje, kako se dere Faraud na vse grlo, postane mahoma položaj jasen.

Plane k oknu in iz vseh svojih moči, iz vse mogočnosti svojih oslovskih pljuč začne rigati tako silno, da previje vse splošno ganotje, da drug drugega ne slišijo več...

Rolanda steče k njemu ga objame in stisne k sebi ter mu odpre vrata na stojaz. Ves iz sebe se od radosti povalja Pentapon po prahu, moli vse štiri proti nebu, nato spet brž pokonci in začne iznowa rigati ... I—a! ... I—a! ...

"Ali veš kaj nam poje? ..." vpraša teta Cecilija svojo nečakinjo.

...

"Poje pesem o izgubljenem sinu ... Vpije: "Izgubljen ... najden" Ah, stari Pentapon! ...

Ker bi pa živilica ne bila pokazala polnega razumevanja za stvar, če bi se ne končala s koščkom sladkorja, je pohitela Rolanda po sladkorno škatljko, ki je ob takih prilikah predstavljal slavnostno darilo.

In med tem, ko sta jo Pentapon in Faraud do zadnje trohice izpraznila, je teta Cecilija iznova objela Filomelo, ponavljajoč večni izraz vseh grešnikov in grešnic ... vseh izgubljencev, a tudi vseh rešenih:

"Ah! ... da sem vedela! ..."

XXXIX POGLAVJE

Istega večera se je vračal Filbert, ko se je že delala noč; popeljal je bil dva svoja konja na nov pašnik zadaj za "Roussies", blizu la Garenne.

Po navdušenju onega dne, ko se mu je privid, kakor bliskoma zasvetila gospodnost njegove sreče, ga je črna tegoba droma spet pritiskala k tlu ... malo da ni obupal nad svojo ubogo in preprosto ljubezni.

Počasi koraka po cesti ... Nasproti mu pride drveč na svojem motociklu, mladi noirmoutierski vikar, gospod Blaisois.

Filbert in vikar sta starata priatelja; spoznala sta se bila v vojni in v Noirmoutieru sta svoje staro prijateljstvo obnovila. Pomenovala sta se odkritosčno in se drug drugemu zaupala.

Filbert ve, da si želi vikar tršega in obsežnega apostolskega dela ... da sanjari, kako bi deloval v tistih krajih sovraštva in upornosti, ki obdajajo Pariz in ki

jih imenujejo povsem po pravici: rdeče predmestje.

Na drugi strani pa ve vikar za Filbertovo ljubezen in za vso muko njegovega sreca.

Prav tistega večera je nalašč sedel na svoj motor, da bi mu hitro sporočil veliko novico: gospodčni sta se vrnili! ...

"Ni mogoče! ..."

Tako mogoče, da sem ju na lastne oči videl na vrtu ...

Filbertu se zasenči obraz:

"Ah ... vrnili sta se torej? ... Nimam razloga, da bi se veselil njunega povratka. Gotovo je, da je mameč veliko mesto dovršilo svoje delo in sta se tako hitro vrnili samo zato, da bosta čim prej zopet odšli."

"Meni se pa dozdeva, da bo baš narobe."

"Naveličal sem se upati in obupavati!"

"Ubogi moj Filbert, to je pač življenje. Kakor plima in oseka, ocean ..."

"Da, primere so vam lahka stvar, ko vam je življenje jasno in določeno. Jaz pa nič ne vem ... ne vem nič več! ..."

"Hočeš da poskusim jaz izvedeti kaj? ..."

"Strah me je, da bi izvedel! ..."

"Filbert, mož tvoje glihe mora imeti pogum in pogledati slehernemu slučaju naravnost v obraz. Kar bo — bo; izvedeti moraš, pri čem si."

Filbert zmaje z glavo:

"Vi, duhovnik, ne razumete pač! ... Saj tudi ne morete vedeti. Postavili ste se izven meja človeške ljubezni. Neposredno čuvstvo vas ne prevzame več... Vse je pod nadzorstvom ... preudarjeno ... pregledano ... Jaz pa sem 'prirozen' ... Jaz sem ubog fant, nič zamotan in zavozljan, kakršen sem pač prišel iz roke Boga, ki je rekел: 'Ni dobro človeku samemu biti' ..."

... In sem sam ...

... Ljubim svoje starše ... svoj kraj ... svojo vero ... Dobro veste, kako zvestobo hranim vsemu temu! Toda vse to je zdaj... To je preteklost...

... Potreba mi je nečesa drugega, kar bi bilo bodočnost...

... Potreba mi je nežnosti ... lepote ... ognjišča zame, kakor sta imela moja roditelja svoje ognjišče zase ... ognjišča, kjer bo čakala zvečer, ko se bom vračal s polja ali z morja, žena z odprtimi rokami in z veselimi očmi, da me je zagledala ... ki mi bo govorila sladke besede, ob katerih pozabiš na vse ... na zemljo in na uboštvo...

... Glejte, pripravil sem si to lepo ognjišče ... Postavil sem lepo staro pohištvo, skrbel za cvetje in zrak ... za svetlobo ... za sonce, kolikor bi si ga Rolanda želeta ...

Toda bojim se, da ga ona ne mara ... da ne misli več nanj!

... Odšla je in šla bo, kaj jaz vem, za katerim pomadiziranim Parižanom, ki je zrastel na trotoarju!

"Toda to potovanje je vendar delo njenе te!" je prekinil vikar.

"Mislim si res, da je njena teta izpeljala vso stvar. Toda Rolanda je mlada, živi pod njenim vplivom ..."

... O, saj ji ničesar ne očitam, ubogi mali! ... Vsak dan molim zanjo ... Celo tako govorim Bogu: "Če jo čaka pri drugem večja sreča ... Bod! ... Pa jo naj drugi osreči!" Toda eno je gotovo: ljubil je ne bo nikdar in nikoli tako, kakor jo ljubim jaz ... in zlasti kakor jo jaz ljubim ... Ali veste, gospod vikar, kako jaz ljubim Rolando? ... Ljubim jo kakor ljubim cvetje ... Časih si zaželim, da bi si zataknil cvet v gumbnico ... A ko bi ga moral utrgati, ga ne utrgam ... Zakaj? ... Ker se bojim, da bi mu ne storil kaj žalega, temu malemu cvetu ... ker se bojim, da bi ga utegnilo boleti, a krikniti ne more ... In ga pustim živeti življenje lepote na robu ceste ...

... Tako ljubim Rolando ... kakor ljubim naše nebo ... naš otok ... Rolanda je zame duša in življenje. Resnično, ne bi in ne bi mogel se vživeti v misel, da si pojiščem drugo mesto nje ...

(Konec prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

(Continued from page 3)

annual Fall Entertainment in the form of a Superb Turkey Party. This party will begin early in the evening and continue until a late hour, at the Slovenian Hall, 4468 Washington St.

The Trail Blazers Lodge cordially invites everyone including our many out-of-town friends to attend. The admission is free and several prizes will be given away to those attending. Some of the following prizes are: A case of Choice Wines donated by A. Carbone & Co. Inc., of 1821-25 Waze St. and a new Modernistic lamp donated by a friend. Both of these prizes were secured for us thru the efforts of Bro. Eugene Veraldi. A ton of Coal will go to some person attending. This Coal was donated by the Rainbo Fuel & Feed Co., of 4801 Washington St. and then there may be many other prizes before the party starts. We hope to offer something, please give it to one of the following: Mrs. Babich, Mrs. Javolec, Mrs. Lesar, Mr. Blatnik, or myself.

There shall be many prizes given out. Buy a ticket for only 25¢ and spend a joyful evening with us.

The members are especially urged to cooperate for we are in great need of money. Five tickets will be given to each member and they MUST BE SOLD.

Our meeting will be Sunday the 17th at one o'clock. Everyone is asked to be present because our last meetings were attended very poorly.

Mary Brayda, Secretary.

PUEBLO BOOSTERS

Pueblo, Colo.
The October meeting was held on the third Sunday. It was attended by only a few members and little was discussed. Keno was played after the meeting.

At the meeting a Keno Party was planned for Saturday, November 16, at St. Mary's Hall. We are asking for as many donations as we can possibly obtain. Therefore if any one will be so kind to offer something, please give it to one of the following: Mrs. Babich, Mrs. Javolec, Mrs. Lesar, Mr. Blatnik, or myself.

There shall be many prizes given out. Buy a ticket for only 25¢ and spend a joyful evening with us.

The members are especially urged to cooperate for we are in great need of money. Five tickets will be given to each member and they MUST BE SOLD.

Our meeting will be Sunday the 17th at one o'clock. Everyone is asked to be present because our last meetings were attended very poorly.

Mary Brayda, Secretary.

A Bigger and Better Juvenile Department. — The Future of Our Association

NIKAR BITI SUZNJI NEPREBAVNOSTI Trinerjevo Grenko Vino vas reši tega

"Zahvaliti se Vam moram za Trinerjevo grenko vino. Skozi leto danes tripel radi neprebavnosti — kar koli sem povil je ustvarilo plin v mojem želodcu. Pred tremi tedni sem opazil vaš oglas, kupil steklenico in od prve čajne žilice, ki sem ga povil je moja želodčna sitnosť prešla. Bilo je kot oprostite, kaznenec. Moja čreva sedaj delujejo redno kot ura in sedaj jem s slastjo. Vaš Wallace A. Combs."

Ako trpite vsele neprebavnosti, slabega apetita, zadržine, plinov, glavobola, nervoznosti, nemirnega spanja, prevelike utrujenosti, kupite si Trinerjevo grenko vino; jemljite ga redno po eno čajno žilico pred obvezanjem. V vseh lekarneh.

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Joseph Triner Company, Chicago

VELIKA BLAZNIKOVA PRATIKA ZA LETO 1936.
JE TUKAJ!

Ravnokar smo jo prejeli in je kakor vsako leto tudi letos zelo zanimiva. Krasijo jo številne slike, kakor tudi bogata vsebina. Naročite jo takoj, dokler zaloga, ne poide.

Stane z poštino vred

25 centov

Naroča se od:

KNJIGARNA

AMER. SLOVENEC

1849 W. Cermak Road,

CHICAGO, ILL.

Windy Observer.

ZA BOŽIĆ

Rojakom, ki bodo potovali v stari kraj za Božič, se nudijo slediči dobrini:

30. nov.—Champlain na Havre

6. dec.—Majestic na Cherbourg

7. dec.—Il de France na Havre

14. dec.—Berengaria na Cherbourg

15. dec.—Europa na Bremen

Pišite nam po voznih redih in cenikih arnikov. Mi zastopamo vse linije in arnikere ter Vam v vsakem slučaju akno postrežemo.

Cene denarnih pošiljatev:

'a \$ 2.75.... 100 Din; \$ 9.25.... 100 lit

'5.15.... 200 Din; za 18.00.... 200 lit

'a 9.65.... 400 Din; za 27.00.... 300 lit

'a 11.75.... 500 Din; za 44.00.... 500 lit

'a 23.50.... 1000 Din; za 87.00.... 1000 lit

'a 47.00.... 2000 Din; za 174.00.... 2000 lit

er se cene često menjajo, saj navedene ene podvrzijo spremembe goril ali dol.

Pošljemo tudi v dolarih.

NOTARSKI POSLI

ko rabite pooblaštilo, izjavlo, pogodbo, ki kakor drug posel s starim krajem, am pišite za pojasnila. Vse tozadovne očitljive naslovite na:

</